

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет

ІННОВАТИКА У ВИХОВАННІ

Збірник наукових праць

Випуск 6

Засновано у 2015 році

Рівне – 2017

УДК 37 : 005.591.6

I - 66

ББК 74.200

Інноватика у вихованні : зб. наук. пр. Вип. 6 / упоряд. О. Б. Петренко ; ред. кол. : О. Б. Петренко, Н. М. Гринькова, Т. С. Ціпан та ін. – Рівне : РДГУ, 2017. – 320 с.

До збірника увійшли наукові праці, здійснені у галузі теорії і методики виховання. Статті спрямовані на багатоаспектне висвітлення основних напрямів, сучасних підходів до змісту, форм і технологій виховного процесу, починаючи від дошкілля і завершуючи вищою школою.

Редакційна колегія:

Головний редактор: **Петренко Оксана Борисівна**, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії і методики виховання Рівненського державного гуманітарного університету;

Заступники головного редактора: **Гринькова Надія Михайлівна**, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики виховання Рівненського державного гуманітарного університету;

Відповідальний секретар: **Ціпан Тетяна Степанівна**, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики виховання Рівненського державного гуманітарного університету.

Члени редакційної ради:

Сухомлинська О. В., доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України, Академік-секретар Відділення загальної педагогіки та філософії освіти НАПН України;

Бех І. Д., доктор психологічних наук, професор, дійсний член НАПН України, директор Інституту проблем виховання НАПН України;

Пустовіт Г. П., доктор педагогічних наук, професор, Учений секретар Відділення загальної педагогіки та філософії освіти НАПН України;

Павелків Р. В., доктор психологічних наук, професор, перший проректор, завідувач кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету;

Коберник О. М., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки та освітнього менеджменту Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Лобода С. М., доктор педагогічних наук, професор, доктор габілітований, професор звичайний Вищої школи інформатики і прикладних наук (м. Лодзь, Республіка Польща).

Члени редколегії:

Безкоровайна О. В., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри методики викладання іноземних мов Рівненського державного гуманітарного університету;

Вербець В. В., доктор педагогічних наук, професор, проректор з науково-педагогічної, навчально-методичної роботи та гуманітарної політики Рівненського державного гуманітарного університету;

Карпенчук С. Г., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії і методики виховання Рівненського державного гуманітарного університету;

Ламанаускас В., доктор соціологічних наук, професор, директор науково-методичного Центру «Scientia Educologica», професор Шяуляйського університету (м. Шяуляй, Литовська Республіка);

Литвиненко С. А., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри практичної психології та психотерапії Рівненського державного гуманітарного університету;

Малолєпши Елігіуш, др. хаб., професор, декан педагогічного факультету Академії імені Яна Длугоша в Ченстохові;

Пелєх Л. Р., доктор педагогічних наук, професор, зав кафедри міжкультурної комунікації та історії світової літератури Рівненського державного гуманітарного університету;

Пелєх Ю. В., доктор педагогічних наук, професор, проректор з науково-педагогічної та навчально-методичної роботи Рівненського державного гуманітарного університету;

Потапчук Т. В., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри пісенно-хорової практики та постановки голосу Рівненського державного гуманітарного університету;

Стоклоса К., доктор наук, професор, Інститут Зигмунд-Неуман (Дрезден, ФРН);

Федаєва В. Л., доктор педагогічних наук, професор, проректор з наукової роботи Херсонського державного університету;

Шмид К., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри історії і теорії виховання Жешувського університету (м. Жешув, Республіка Польща);

Шугасва Л. М., доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії Рівненського державного гуманітарного університету;

Яшук І. П., доктор педагогічних наук, професор, декан факультету початкової освіти та філології Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії;

Бісовецька Л. А. кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри теорії та методик початкового навчання РДГУ;

Сойчук Р. Л., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики виховання Рівненського державного гуманітарного університету.

Свідощтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації КВ № 21161-10961Р.

Наказом МОН України № 515 від 16.05.2016 р.

Збірник наукових праць Рівненського державного гуманітарного університету «Інноватика у вихованні» включений до Переліку наукових фахових видань України (галузі науки – педагогічні).

Упорядники: **проф. Петренко О.Б., доц. Ціпан Т.С.**

Науково-бібліографічне редагування: **наукова бібліотека РДГУ.**

Рецензент: **Коліяда Н. М.** – доктор педагогічних наук, професор; завідувач кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Уманського державного педагогічного університету ім. Павла Тичини.

Друкується за рішенням Вченої ради РДГУ (протокол №6 від 25 травня 2017 р.)

Редакційна колегія не завжди поділяє точку зору авторів.

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2017

ЗМІСТ

Бех І. Д. Компонентна модель сходження зростаючої особистості до духовних цінностей.....	6
Павелків Р. В. Психологічні особливості розвитку моральних почуттів у молодшому шкільному віці.....	16
Черній А. Л. Специфіка формування органу управління освітою ОТГ та методичного супроводу освіти в контексті реалізації концепції «Нова українська школа».....	27
Пелех Ю. В. Формування вчителя майбутнього: аксіологічний контекст.....	34
Пустовіт Г. П. Прогностичні орієнтири інноваційного розвитку позашкільної освіти.....	46
Петренко О. Б. Психоаналітична педагогіка: інновація ХХІ ст. чи історико-педагогічна реконструкція досвіду першої третини ХХ ст.....	53
Безкоровайна О. В., Павлюк Г. С. Специфіка методики викладання іноземної мови (англійської) в початковій школі....	63
Білавич Г. В., Савчук Б. П. Українське наукове мовлення в контексті наукової діяльності майбутніх педагогів.....	67
Бісовецька Л. А., Верхова І. П. Виховна робота школи щодо безпеки школярів в інтернет-просторі.....	75
Гринькова Н. М. Теоретико-методичні засади формування професійної компетентності педагогів з питань морального виховання молодших школярів в умовах позашкільного навчального закладу.....	83
Журба К. О. Активні та інтерактивні форми і методи виховання смисложиттєвих цінностей у школярів основної і старшої школи у позакласній діяльності.....	90
Заліток Л. М. Казкотерапія за Василем Сухомлинським.....	99
Кособуцька Г. П. Тестування як психолого-педагогічна технологія оцінювання навчальних досягнень студентів: актуалізація практичного аспекту.....	106
Люленко С. О. Екологічна освіта та виховання майбутніх вчителів біології на сучасному етапі розвитку суспільства.....	118
Павелків К. М. Система професійної підготовки педагогів у західній Європі: термінологічний аналіз.....	124
Павелків О. М. Теоретичні засади реалізації інноваційних процесів у вищих навчальних закладах.....	134
Петренко С. В. Інформаційно-цифрова компетентність учня у контексті формування нової української школи.....	144
Розман І. І. Феномен біографічного методу та особливості його застосування у вивченні педагогічних персоналій.....	156

Сілков В. В., Сілкова Е. О. Теоретико-методичні недоліки при формуванні обчислювальних прийомів у молодших школярів, їх причини та шляхи подолання.....	165
Стельмашук Ж. Г., Гриневич М. Н., Рабешко О. М., Скаутська система виховання у контексті викликів сучасності...	181
Федоришин О. П. Increasing motivation in teaching learning process.....	191
Ціпан Т. С., Боровець В. І., Гоголь В. А., Організаційно-дидактична модель формування акмеологічного простору школи.....	198
Шурин О. І. Декоративно-прикладна творчість Рівненщини: історико-педагогічна генеза.....	212
Доробки молодих науковців	
Абрамович Т. В. Критерії та показники сформованості професійної компетентності соціального педагога.....	218
Баліка Л. М. Педагогічні основи роботи шкільних бібліотек щодо розвитку в учнів інтересу до читання	225
Матвійчук-Юдіна О. Властивості інформаційної системи відповідно міжнародних стандартів – основа формування компетентностей майбутніх ІТ-фахівців з предмету «компютерна графіка».....	237
Дуброва А. С. Формування педагогічної майстерності майбутнього учителя іноземної мови.....	245
Дем'янюк І. В. Життєвий і творчий шлях Т. Д. Дем'янюк у контексті розвитку громадянського виховання в Україні.....	250
Ільчук Я. М. Погляди В. Сухомлинського на соціалізацію особистості в умовах сім'ї.....	258
Кардаш В. П. Правове виховання учнів молодшого шкільного віку: теоретичний аспект.....	269
Літвінчук І. М. Виховання гіперактивних дітей: теоретичний аналіз проблеми.....	275
Мартинюк О. В. Вплив змісту шкільних підручників на гендерну соціалізацію особистості учня/учениці.....	281
Мічута Х. О. Кризові ситуації в сім'ї як чинник розвитку особистості	289
Мокрик А. В. Психологічні підходи дослідження гендерних аспектів лідерства в управлінській практиці.....	296
Примак М. В. Готовність дитини до навчання: теоретичний аналіз	302
Яйченя Н. В. «Важковиховувані діти»: ретроспективний аналіз поняття.....	307

ВИХОВНА РОБОТА ШКОЛИ ЩОДО БЕЗПЕКИ ШКОЛЯРІВ В ІНТЕРНЕТ-ПРОСТОРІ

Анотація. У статті аналізуються особливості виховної роботи Рівненської спеціалізованої школи I-III ступенів № 15 щодо безпеки учнів в Інтернет-просторі. З'ясовано, що Інтернет може бути корисним для загального розвитку, навчання, творчого самовираження, але він може бути й небезпечним, оскільки через невеликий життєвий досвід юні користувачі не завжди в змозі розпізнати потенційні ризики. Доведено, що вирішення зазначених проблем потребує підвищення ефективності виховного впливу на дітей і молодь через застосування нестандартних методів і форм виховної роботи, оптимального використання резерву позаурочного часу, зокрема підліткам дуже цікаві квести, флешмоби, змагання, ігри та екскурсії.

Ключові слова: виховна робота, Інтернет, квест, флешмоб, безпека, ризикована поведінка.

Постановка проблеми. Відповідно до Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року, яка схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р, навчальний заклад має впроваджувати демократичну культуру через вироблення відповідних процедур для захисту прав дитини і формування демократичних цінностей: захищати права дитини; стати місцем, безпечним для дитини, і йдеться не лише про фізичну безпеку, а й про атмосферу довіри і взаємоповаги, де немає насильства та дискримінації [7].

Міністерство освіти розробило аналітичні матеріали щодо проблемних питань, які мають місце в дитячому середовищі та які мають врахувати керівники і педагогічні працівники шкіл при плануванні виховної роботи з учнівськими колективами. У Міносвіті звертають увагу педагогів на декілька гострих проблем виховання молоді, що притаманні сучасному українському суспільству: насильство над дітьми та жорстоке поводження з ними у сім'ї, з боку оточення; психологічні проблеми, негаразди у стосунках із дорослими та однолітками; майнові права дітей; питання встановлення опіки; а також булінг і безпека в Інтернеті. Ще однією проблемою, на яку педагогам рекомендують звернути увагу в процесі виховання дітей, є поширення у дитячому середовищі так званих «смертельних квестів», які розповсюджувалися соціальною мережею «ВКонтакте».

Аналіз останніх досліджень з проблеми. Проблеми впливу Інтернет-мережі на дітей і підлітків досліджені у працях багатьох педагогів, психологів, соціологів, учителів-практиків. Науковці

досліджують особливості соціалізації дитини в умовах кіберсередовища (О. М. Стрільчук); толерантність засобів масової інформації (С. Л. Васильченко, В. В. Губарець); особливості впливу мас-медіа на школяра (Л. В. Пономаренко); засоби масової інформації як чинник впливу на соціальне виховання школярів (Е. Р. Заредінова); особливості впливу комп'ютерних ігор на вияв агресивної поведінки в дітей підліткового віку (О. С. Пюра); Інтернет-залежність як одну з форм адиктивної поведінки (Я. Є. Геккель, В. Л. Романюк). Серед останніх публікацій слід назвати такі, як-от: А. П. Данілова «Ризикована поведінка старшокласників у сфері Інтернет-спілкування» [1]; Т. Михно «Померти або вижити. Небезпечні ігри підлітків: уберегти й запобігти» [5]; Д. Пугачов «Віртуальний світ, наближення якого ми не помітили» [8].

Мета статті – проаналізувати особливості виховної роботи Рівненської спеціалізованої школи I-III ступенів № 15 щодо проблеми безпеки школярів в Інтернет-просторі.

Виклад основного матеріалу. Сучасні діти та підлітки значно випереджають своїх батьків в умінні користуватися комп'ютером, зокрема Інтернетом, і годинами спілкуються в соціальних мережах. Інтернет став невід'ємною частиною їхнього життя. Він може бути дуже корисним для загального розвитку, навчання, творчого самовираження й пошуку однодумців. Але він може бути й небезпечним, оскільки через невеликий життєвий досвід юні користувачі не завжди в змозі розпізнати потенційні ризики.

Міністерство освіти зосереджує увагу на загрозовій ситуації, яка склалася в Україні в дитячому середовищі з середини 2016 року [7]. Йдеться насамперед про так звані «смертельні квести», які ширилися соціальною мережею «ВКонтакте». Варто зазначити, що розповсюдження цих небезпечних ігор відображає проблеми, які існують не лише в колі підлітків, а й у суспільстві загалом, у ставленні дорослих до дітей. Нерозуміння, неувага до дитячого життя, брак часу, байдужість до проблем, які хвилюють дітей, зверхність або, навпаки, надмірний контроль та гіперопіка, накопичуючись, призводять до формування закритості дитини, відчуття в неї самотності та непотрібності, пошуку можливих виходів із складних життєвих ситуацій відповідно до її рішень та можливостей. Один із таких шляхів, відомий із давніх часів, – втеча від реальності, який у наші часи спростився завдяки створенню віртуального світу, віртуальних друзів, віртуального спілкування та віртуального життя, в якому і смерть здається віртуальною.

Методичне об'єднання класних керівників Рівненської спеціалізованої школи I-III ступенів № 15 Рівненської міської ради працює над проблемною темою «Використання інноваційних технологій з метою ціннісних ставлень, орієнтацій та ключових компетентностей учнів в умовах нової української школи». У квітні 2017 р. проведено конференцію «Підвищення педагогічної культури вчителя як необхідна умова успішної соціалізації учнів». Із метою запобігання втягненню дітей у небезпечні

квести, підвищення рівня педагогічної майстерності та компетентності в роботі з дітьми та батьками щодо цінності людського життя й суїцидальної поведінки, поваги до себе та до інших, розуміння та вміння говорити про власні проблеми колектив школи розробив низку заходів, як-от: «круглі столи», бесіди «Інтернет: плюси, мінуси і підводні камені», «Основи безпеки в мережі Інтернет», «Дитина онлайн: як гарантувати безпеку і приватність», «Мої улюблені сайти», «Інтернет і моя майбутня професія» тощо.

Класні керівники на батьківських зборах обговорили питання «Вплив соціальних мереж на підлітків», «Небезпечні квести для дітей: профілактика залучення» тощо. Психологи зазначають, що спілкування з дітьми з цих питань має бути обережним і виваженим, щоб не викликати ажіотажу. Найкращий шлях профілактики небезпечних квестів – розвиток інтересів дитини поза Інтернетом, в реальності; збереження довіри у стосунках, контакту, щоб дитина бачила в батьках джерело допомоги в скрутних ситуаціях і зверталася до них.

Що дитині подобається? Наскільки вона має сталий інтерес? А якщо не має, то що зробили ви для покращення ситуації? Місія батьків полягає в тому, щоб запропонувати дітям не обов'язково нові гуртки чи щось організоване. Це може бути будь-яка справа, що робиться разом (приготування їжі, прогулянка, фотосесія, підготовка подарунків, спільний перегляд фільмів або читання книги) з подальшим обговоренням відчуттів, думок, здобутків, бажано у сприятливій позитивній атмосфері. Батьки можуть додатися своїм дітям у друзі в соціальних мережах, щоб бачити, чим ті цікавляться, які матеріали викладають на своїх сторінках. Можна встановити функцію «батьківський контроль» на електронних пристроях, якими користується син чи донька. Але відверто шпигувати не варто – це викличе протилежний ефект. Найкраща профілактика – спробувати зацікавити дитину новим хобі, спортом, музикою. Більше часу проводити разом, спілкуватися в родинному колі. Якщо дитина знає, що її люблять і вона потрібна, їй легше давати відсіч негативу.

Підліткам, з огляду на особливості психіки, дуже цікаві квести, флешмоби, змагання, ігри, екскурсії, експерименти. Коли вони бачать щось нове, раніше невідоме, то цікавляться, підхоплюють і діють, саме тому варто забезпечити дитині таку можливість.

Осінь – прекрасна пора для реалізації творчих ідей тих, хто любить працювати із природними матеріалами, створювати флористичні композиції. Вже вкотре у Рівненській спеціалізованій школі I-III ступенів № 15 у другий вівторок вересня (12.09) традиційно відбулася виставка таких виробів. Запропоновані цього року теми: «100 років Української революції» та «НК «Верес» у прем'єр-лізі», надихнули учнів, вчителів, батьків на створення справжніх шедеврів. Неможливо визначити, вироби якого класу цікавіші, креативніші, вдаліші. Головне, що задоволення від виставки, яка пройшла за фестивалічним принципом, отримали всі. А долучились до її проведення 36 класів – і, як наслідок, 73 композиції

милували око всіх учасників навчально-виховного процесу упродовж робочого дня і зацікавили представників футбольного клубу, які теж відвідали шкільний захід [9].

Приємним сюрпризом для школи став візит Президента клубу «Верес» О. В. Хахльова та директора з маркетингу Ю. Себова до навчального закладу після проведеного у закладі фестивалю флористики на тему: «Верес» у прем'єр-лізі». Члени клубу були приємно здивовані різноманітністю композицій, створених учнями та їх батьками. Олексій Володимирович звернувся до учнів-учасників конкурсу зі словами подяки за моральну підтримку клубу «Верес», розповів про важливість спорту та здорового способу життя, а також подарував школі футбольні м'ячі, пригостив морозивом та вручив квитки на матч молодіжної «червоно-чорної» команди для всіх охочих. На згадку про зустріч школярі презентували гостям символічну флористичну композицію, скандуючи : «Рівне, Рівне, Рівне – Верес, Верес, Верес»!

У рамках декадника фізкультури та спорту учні школи знайомилися з національним видом спорту французів – грою в петанк. Невеликі блискучі кулі на зразок тих, якими грають у більярд, тільки металеві, – все, що потрібно для захоплюючої гри. Школярі дізналися, що в петанк грають у 50 країнах світу, і мали нагоду спробувати свої сили, взявши участь у чемпіонаті школи з цього виду спорту.

Традиційно третій тиждень вересня в Рівненській спеціалізованій школі I-III ступенів №15 – це мистецький тиждень. Він розпочався із пісенного марафону. Упродовж дня всі 36 класів школи взяли участь у цьому дійстві. Учні співали пісні про школу, про Україну, про кохання, про мрії, про старі фотографії і про те, що «все буде добре». Гарний веселий настрій діти створили собі самі, а головне – поряд із своїми вихованцями були їхні класні керівники, які підтримували та підспівували.

«Діти малюють мир» – назва виставки малюнків на асфальті, яка відбулася у дворі школи. До створення композиції долучилися всі учні 1-7 класів. У їхньому розумінні, мир – це дім, батьки, безхмарне небо, воїни-захисники України, жовто-блакитне сонце та сонечко, яке посміхається людям, величезне серце, улюблені тваринки, веселка, цікавий орнамент, ангел, що своїми крилами огортає людей.

У третій день мистецького тижня учні 8-11 класів у рекреації II поверху презентували відеопроєкти «Як я провів літо». Японія і Карпати, Болгарія і Франція, Туреччина та Єгипет, Південь України та Полісся – найбільш популярні місця відпочинку школярів.

Жителів проспекту Миру мало чим здивуєш, адже на їх вулиці проходить багато різноманітних заходів. Однак хода учнів Рівненської спеціалізованої школи I-III ступенів №15 зацікавила як пересічних перехожих, так і тих, хто проживає на одному із найвідоміших проспектів міста. Майже 900 учнів зробили коло вулицею, повторюючи слова: «Діти України хочуть миру», а під час двох зупинок виголошували гасла на кшталт: «Україні – мир, дітям – щасливе майбутнє», «І дорослі і малі

прагнуть миру на землі», «Миру мир у всьому світі, миру хочуть українські діти», «Нам потрібне мирне небо, синє-синє, світле-світле, миру нам сьогодні треба», які вони складали самостійно або знаходили разом із класними керівниками; та і проспівали пісню «Україна – це я!».

П'ятий день мистецького тижня в школі пройшов під гаслом «Прекрасні миттєвості життя». Учні 1-7 класів презентували відеопроєкти «Як я провів літо». Всім, хто долучився до створення роликів, було цікаво побачити себе на екрані. Школярі розповідали про подорожі з батьками, відпочинок у селі в бабусі, спільні поїздки класів мальовничими місцями України та зарубіжжя; із задоволенням пригадували найцікавіше із того, що відбулося з ними влітку. А для учнів 5-7 класів виступали артисти Рівненської обласної філармонії. «Знайомство з музикою» – таку назву мала запропонована школярам естрадна програма. І це було не просто знайомство, а приємне спілкування й спільне виконання музичних творів. У рекреації першого поверху було відкрито інсталяцію «Шкільна символіка», яку створено вчителем образотворчого мистецтва М. В. Савчук та учнями старших класів.

21 вересня учні школи разом із класним керівником С. Ю. Капітулою відвідали ОКП «Міжнародний аеропорт Рівне» в рамках міського проекту «Зелений аеропорт Рівного для молоді». Учні 6-Б класу були учасниками майстер-класу зі створення діючих моделей літаків, змагалися у дальності їх польоту, а також відвідали екскурсію до аеробусів АН-12, АН-26, Л-410 та переглянули відеоматеріали про розвиток авіації в Україні та світі.

Сьогодні у світі набирає сили рух про перехід людства до сталого розвитку. Це означає, що люди мають жити так, щоб ресурси планети не витрачалися даремно, а зберігалися для наступних поколінь; щоб вистачало на задоволення потреб людей, які живуть сьогодні, і тих, хто житиме завтра. До цього руху приєдналися й учні нашої школи. Відповідно до наказу управління освіти «Про проведення Днів сталої енергії», з метою пропаганди заходів з енергозбереження та використання енергоресурсів у школі був проведений тиждень сталої енергії. 22 вересня учні 3-Г класу під керівництвом О. А. Тимошенко в ігровій формі досліджували перспективи розвитку відновлювальної енергетики та генерували ідеї альтернативних джерел енергії. Свої задуми вони відобразили в малюнках «Збережемо енергію – збережемо життя», «Енергозбереження очима дітей».

У Міжнародний день туризму, який відзначають 27 вересня, в школі вже багато років поспіль проводиться історико-краєзнавчий квест відповідно до вікових особливостей учнів 5-6, 7-8, 9-11 класів. Цьогоріч він пройшов під гаслом «Вчимо історію граючи». Школярам були запропоновані цікаві завдання, пов'язані з історичними подіями, що відбувалися на теренах Рівненщини, Волині та України загалом. У заході взяли участь учні 20-ти класів. Участь у квесті довела, що вчити історію можна граючи, а набуті знання використовувати в грі.

Допомагати ближньому, коли він опинився в скрутній ситуації, це не обов'язок, а потреба людської душі. Про це знають і учні нашої школи. Саме тому 28 вересня учні 5-11 класів відвідали виставу Рівненського народного молодіжного театру, який функціонує на базі МПК «Текстильник», «Люди – не собаки, собаки – теж люди». Діти із задоволенням подивилися запропонований спектакль ще й тому, що кошти, виручені за квитки підуть на лікування хворої дівчинки Валі Михайлової.

Другий місяць осені завжди асоціюється із Покровою, УПА, козаками, адже саме в жовтні ми відзначаємо День Українського козацтва, День захисника України. Невипадково, що саме на початку місяця в Рівненській спеціалізованій школі I-III ступенів № 15 проведені традиційні конкурси: «Козацькі забави» (для учнів 5-7 класів), де визначали найспритніших, найвлучніших, найшвидших, найсильніших юних козаків.

Конкурс строю та пісні «Червона калина» – це захід, у якому традиційно хочуть брати участь усі старшокласники школи, адже найкращі складуть основу команди, яка презентуватиме заклад на міському фестивалі військово-патріотичної пісні та строю «Червона калина».

9 жовтня у школі розпочався тиждень історії. З метою патріотичного виховання молодого покоління, поглиблення знань з історії рідного краю в понеділок у школі відбувся конкурс селфі «Історія навколо нас», а також конкурс плакатів «Миру тобі, Україно!».

Для успішної реалізації поставлених завдань необхідно також використовувати інтерактивні форми роботи, які є сучасними, зрозумілими і цікавими для школярів. Вони дають змогу виявити здібності кожної дитини та водночас працювати в команді, творчо реалізовуватися. Наприклад, учні всіх класів взяли участь в Інтернет-проекті «Історичний календар». У мережі Інтернет вони повинні були знайти корисну інформацію для створення свого річного «Історичного календаря».

Висновки і перспективи подальших розвідок. Отже, Інтернет може бути корисним для загального розвитку, навчання, творчого самовираження і пошуку однодумців. Але він може бути й небезпечним, оскільки через невеликий життєвий досвід юні користувачі не завжди в змозі розпізнати потенційні ризики. Підліткам з огляду на особливості психіки дуже цікаві квести, флешмоби, змагання, ігри, екскурсії, експерименти. Коли вони бачать щось нове, раніше невідоме, то цікавляться, підхоплюють і діють, саме тому варто забезпечити дитині таку можливість. Вирішення зазначених проблем потребує підвищення ефективності виховного впливу на дітей та молодь через застосування нестандартних методів і форм виховної роботи, оптимального використання резерву позаурочного часу, виявлення якостей вихованця, що сприятимуть формуванню та розвитку навичок безпечної поведінки школярів у мережі Інтернет. Перспективу подальших розвідок вбачаємо в дослідженні інтерактивних форм роботи зі школярами.

Список використаних джерел:

1. Данілова А. П. Ризикована поведінка старшокласників у сфері Інтернет-спілкування / А. П. Данілова // Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді: зб. наук. праць. – Кам'янець-Подільський : Видавець Зволейко Д.Г., 2015. – Вип. 19, кн. 1. – С. 194–203.
2. День безпечного Інтернету. Круглий стіл «Дитина онлайн: як гарантувати безпеку і приватність» // Соціальний педагог. – 2017. – № 4 (124). – С. 4–6.
3. Карвацька Н. Профілактика Інтернет-залежності в дітей та підлітків / Н. Карвацька. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.bsmu.edu.ua/uk/news/digest/5996-profilaktika-internet-zalezhnosti-v-diteya-ta-pidlitkiv>. – Заголовок з екрана.
4. Маленко О. В. Інтернет : зручний помічник чи загарбник життя? / О. В. Маленко // Вивчасмо українську мову та літературу. – 2014. – № 19–21. – С. 87–91.
5. Михно Т. Померти або вижити. Небезпечні ігри підлітків: уберегти й запобігти / Т. Михно // Соціальний педагог. – 2017. – № 9 (129). – С. 16–22.
6. Пензай Л. Безпека дітей в Інтернеті / Л. Пензай // Відкритий урок: Освітнянський науково-методичний журнал. – 2015. – № 3. – С. 22–23.
7. Про деякі питання щодо організації виховної роботи у навчальних закладах у 2017/2018 навчальному році. Лист МОН 1/9-413 від 27.07.17 року. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/56857/. – Заголовок з екрана.
8. Пугачов Д. Віртуальний світ, наближення якого ми не помітили / Д. Пугачов // Соціальний педагог. – 2017. – № 9 (129). – С. 7–15.
9. Рівненська спеціалізована школа І-ІІІ ступенів № 15. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://spschool15.rosvita.rv.ua/>. – Заголовок з екрана.

REFERENCES TRANSLATED AND TRANSLITERATED

1. Danilova A. P. Ryzikovana povedinka starshoklasnykiv u sferi Internet-spilkuvannia [Risk Behaviour of Senior Schoolchildren in the Sphere of Internet-communication as a Social and Pedagogical Problem] / A. P. Danilova // Teoretyko-metodychni problemy vykhovannia ditei ta uchnivskoi molodi: zb. nauk. prats. – Kamianets-Podilskyi : Vydavets Zvoleiko D.H., 2015. – Vyp. 19, kn. 1. – S. 194–203. (in Ukrainian)
2. Den bezpechnoho Internetu. Kruhlyi stil “Dytyna onlain: yak harantuvaty bezpeku i pryvatnist” [Safe Internet Day. Round table “Child Online: How to Guarantee Secure and Privacy”] // Sotsialnyi pedahoh. – 2017. – # 4 (124). – S. 4–6. (in Ukrainian)
3. Karvatska N. Profilaktyka Internet-zalezhnosti v ditei ta pidlitkiv [Preventive Measures of the Internet Addiction of Children and Teenagers] / N. Karvatska. – [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu:

- <https://www.bsmu.edu.ua/uk/news/digest/5996-profilaktika-internet-zalezhnosti-v-ditey-ta-pidlitkiv/>. – Zaholovok z ekrana. (in Ukrainian)
4. Malenko O. V. Internet : zruchnyi pomichnyk chy zaharbynyk zhyttia? [The Internet: A Convenient Assistant or Life Invader?] / O. V. Malenko // Vyvchajemo ukrainську movu ta literaturu. – 2014. – # 19–21. – S. 87–91. (in Ukrainian)
 5. Mykhno T. Pomerty abo vyzhity. Nebezpechni ihry pidlitkiv: uberehty y zapobihy [Die or Survive. Dangerous Teenager Games: Protect and Prevent] / T. Mykhno // Sotsialnyi pedahoh. – 2017. – # 9 (129). – S. 16–22. (in Ukrainian)
 6. Penzai L. Bezpeka ditei v Interneti [Children’s Safety in the Internet] / L. Penzai // Vidkrytyi urok: Osvitianskyi naukovo-metodychnyi zhurnal. – 2015. – # 3. – S. 22–23. (in Ukrainian)
 7. Pro deiaki pytannia shchodo orhanizatsii vykhovnoi roboty u navchalnykh zakladakh u 2017/2018 navchalnomu rotsi. Lyst MON 1/9-413 vid 27.07.17 roku [On Some Issues Regarding the Organization of Educational Work in Educational Institutions in the 2017/2018 Academic Year. The letter of MES 1 / 9-413 dated 07.07.17.]. – [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/56857/. – Zaholovok z ekrana. (in Ukrainian)
 8. Puhachov D. Virtualnyi svit, nablyzhennia yakoho my ne pomityly [The Virtual World the Approximation of Which We Have Not Noticed] / D. Puhachov // Sotsialnyi pedahoh. – 2017. – # 9 (129). – S. 7–15. (in Ukrainian)
 9. Rivnenska spetsializovana shkola I-III stupeniv № 15 [Rivne Specialized School I-III stages # 15]. – [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://spschool15.rosvita.rv.ua/>. – Zaholovok z ekrana. (in Ukrainian)

Аннотация. В статье анализируются особенности воспитательной работы Ровенской специализированной школы I-III ступеней № 15 по обеспечению безопасности учащихся в Интернет-пространстве. Выяснено, что Интернет может быть полезным для общего развития, обучения, творческого самовыражения, но он может быть и опасным, поскольку из-за небольшого жизненного опыта юные пользователи не всегда в состоянии распознать потенциальные риски. Доказано, что решение указанных проблем требует повышения эффективности воспитательного воздействия на детей и подростков за счет применения нестандартных методов и форм воспитательной работы, оптимального использования резерва внеурочного времени, в частности подросткам очень интересны квесты, флешмобы, соревнования, игры и экскурсии.

Ключевые слова: воспитательная работа, Интернет, квест, флешмоб, безопасность, рискованное поведение.

Abstract. The peculiarities of the educational work of the Rivne Specialized School of I-III degrees № 15 concerning the safety of students in the

Internet have been analyzed in the article. It is found that the Internet can be useful for general development, learning, creative expression and the search for like-minded people. But it can be dangerous as young users are not always able to recognize the potential risks due to their small experience. It was found out that teenagers due to the features of the psyche are very interested in quests, flash mobs, competitions, games, excursions and experiments. When they see something new, unknown before, they are interested in picking up and acting, that's why it's worth giving this child a chance. For the successful implementation of the tasks, it is also necessary to use interactive forms of work that are modern, understandable and interesting to the students. They allow to identify the abilities of each child and at the same time to work in a team, creatively implemented. It is proved that the solution of these problems needs to increase the effectiveness of educational impact on children and young people through the use of non-standard methods and forms of educational work, optimal use of the reserve of extra hour, identify the qualities of the student, which will contribute to the formation of safe behaviour skills.

Key words: educational work, Internet, quest, flash mob, security, risk behaviour.

Стаття надійшла до редакції 16.10.2017

Н. М. Гринькова

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГІВ З ПИТАНЬ МОРАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ В УМОВАХ ПОЗАШКІЛЬНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Анотація. У статті розкривається зміст і структура моделі професійної компетентності педагогів позашкільних навчальних закладів з питань морального виховання молодших школярів, представлено методичні аспекти її формування, зокрема, виокремлено й охарактеризовано активні форми творчої взаємодії з керівниками гуртків, секцій (проблемно-методичні семінари; засідання проблемних груп; круглі столи; консультації (індивідуальні та групові); інтерактивні навчально-пізнавальні та тренінгові заняття, які впроваджені авторкою під час дослідно-експериментальної роботи.

Ключові слова: професійна компетентність педагогів, позашкільний навчальний заклад, моральне виховання, молодший школяр, активні форми роботи з педагогами.

Постановка проблеми. Сучасне суспільство висуває перед особистістю ряд вимог, серед яких превалюючими можна назвати формування таких моральних рис, як: чесність, працьовитість, толерантність, доброзичливість, конкурентність, цілеспрямованість. Однак,

Наукове видання

ІННОВАТИКА У ВИХОВАННІ
Збірник наукових праць

Випуск 6

Упорядники:

проф. Петренко О.Б., доц. Ціпан Т.С.

Науково-бібліографічне редагування:
наукова бібліотека РДГУ

Підписано до друку 25.05.2017 р.
Гарнітура Times New Roman. Друк різнографічний.
Ум. друк. арк. 24,7. Замовлення №204/1. Наклад 300

I – 66 **Інноватика у вихованні** : зб. наук. пр. Вип. 6 / упоряд.
О. Б. Петренко ; ред. кол. : О. Б. Петренко, Н. М. Гринькова,
Т. С. Ціпан та ін. – Рівне : РДГУ, 2017. – 320 с.

УДК 37 : 005.591.6
ББК 74.200

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2017

Віддруковано засобами оперативної поліграфії

УРМ-ПОЛІГРАФ

вул. Буковинська, 3, м. Рівне, 33000;

тел.: 0362-64-21-34